

ГОШОВСЬКА

Валентина Василівна

argonita@yandex.ru

кандидат
економічних наук
Національного
транспортного
університету

УДК 657.1+336.22

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ З ФІКСОВАНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ

FEATURES OF INFORMATION ACCOUNTING AND TAX REPORTING FROM FIXED AGRICULTURAL TAX IN UKRAINE

Узагальнено нормативну базу регламентування фіксованого сільськогосподарського податку, а також особливості реєстрації платників, організації обліку податку та запропоновано заходи щодо вдосконалення формування інформаційного забезпечення для складання податкової звітності.

Обобщенно нормативную базу регламентирования фиксированного сельскохозяйственного налога, а также особенности регистрации плательщиков, организации учета налога и предложено мероприятия по усовершенствованию формирования информационного обеспечения для составления налоговой отчетности.

Generalized legal framework regulating the Fixed Agricultural Tax, as well as features of registration of payers, organizations include tax and proposed measures to improve the development of the information security for tax reporting.

Ключові слова: фіксований сільськогосподарський податок, облік, податкова звітність, інформаційне забезпечення

Ключевые слова: фиксированный сельскохозяйственный налог, учет, налоговая отчетность, информационное обеспечение

Key words: Fixed Agricultural Tax, accounting, tax reporting, information provision

ВСТУП

Оподаткування сільськогосподарського виробництва завжди було актуальним для України. Тим більше, це питання привернуло додаткову увагу через суттєві зміни, внесені нещодавно до податкового законодавства, якими, зокрема, було віднесено такий податковий платіж, як фіксований сільськогосподарський податок (далі – ФСП) до складу спеціальних податкових режимів. Вивченням питань впровадження ФСП займалися багато вітчизняних вчених, зокрема: О. Бірюкова, К. Гривнак, А. Деркач, І. Журавська, О. Кириленко, В. Кравченко, П. і Г. Лайко, О. Піхоцький, В. Рибак, Ю. Сисой та інші. Встановлено, що проблемними питаннями натеper є вивчення інформаційного забезпечення обліку та податкової звітності з ФСП, а також розроблення на державному рівні методичних вказівок для оформлення Податкового розрахунку ФСП.

МЕТА РОБОТИ полягає в розробленні пропозицій щодо удосконалення процесу організації обліку і складання податкової звітності з фіксованого сільськогосподарського податку в агропідприємствах.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи стали наукові праці, матеріали періодичних видань та нормативно-правові акти, які регулюють порядок нарахування, сплати і формування податкової звітності з ФСП. Під час виконання дослідження використано ме-

тоди індукції та дедукції, аналізу і синтезу, узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Спеціальний режим оподаткування сільськогосподарських товаровиробників у формі ФСП з'явився в якості експерименту в 1998 році у трьох регіонах України: Глобинському районі Полтавської області, Старобешівському районі Донецької області та Ужгородському районі Закарпатської області, а з 1 січня 1999 року його було поширено на всій території країни. З того часу відбулося багато суттєвих змін в оподаткуванні агрофірм. Натепер до ФСП відповідно до Податкового кодексу України застосовується спеціальний податковий режим, тобто система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування, який передбачає звільнення від сплати основних податків. Огляд чинного нормативно-правового забезпечення обліку і звітності із ФСП наведено в табл. 1.

Отже, для формування якісного інформаційного забезпечення обліку і звітності необхідно зареєструватися як платник ФСП. Для цього сільськогосподарський товаровиробник подає відповідному податковому органу Міністерства документи за переліком, який встановлюється процедурою, визначеною Податковим Кодексом України, для подання податкової звітності, а саме: загальну податкову декларацію з ФСП на поточний рік щодо всієї площі земельних ділянок, з якої справляється податок; звітну податкову декларацію з ФСП на поточний рік окремо щодо кожної земельної ділянки; розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва; відомості (довідку) про

Таблиця 1

Огляд основної законодавчої та нормативної бази регламентування фіксованого сільськогосподарського податку в Україні

Джерело	Дата уведення в дію чи прийняття	Зміст документу
Господарський Кодекс України [1]	Від 16.01.2003 р. №436-IV із змінами і доповненнями	Визначаються основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійсненні господарської діяльності між суб'єктами господарювання
Цивільний Кодекс України [8]	Від 16.01.2003 р. №435-IV із змінами і доповненнями	Регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини)
Податковий Кодекс України [3]	Від 02.12.2010 р. із змінами і доповненнями	Регулюються елементи ФСП: платники, об'єкт та базу оподаткування, ставки податку, пільги, порядок нарахування та сплати тощо
Про затвердження форми Податкової декларації з фіксованого сільськогосподарського податку [4]	Наказ ДПА України від 24.12.2010 р. №1016.	Визначається форма Податкової декларації з фіксованого сільськогосподарського податку
Щодо сплати земельного податку сільськогосподарськими підприємствами - платниками фіксованого сільськогосподарського податку [9]	Лист ДПА України від 03.10.2011 р. №1959/7/15-2217Ф	Надається роз'яснення щодо нарахування та сплати ФСП
Про фіксований сільськогосподарський податок [6]	Лист ДПС України від 23.01.12 №2102/7/15-2217ф	Надається роз'яснення щодо строків подання податкової декларації з ФСП та набуття статусу платника такого податку
Про фіксований сільськогосподарський податок [5]	Лист ДПС України від 16.02.12 №4790/7/15-2217ф	Надається роз'яснення щодо визначення бази оподаткування ФСП

наявність земельних ділянок. Така довідка буде погоджуватися районним відділом земельних ресурсів і міститиме відомості про документи, що встановлюють право власності та/або користування земельними ділянками, у тому числі і про договори оренди земельних паїв. На підставі зазначених документів протягом 10 робочих днів з дня їх отримання податковим органом за місцезнаходженням особи їй видається довідка про надання або підтвердження статусу платника ФСП. Але, незважаючи на виконання всіх критеріїв, сільгосптоваровиробник не отримає цю довідку, якщо він матиме податковий борг. При цьому податковим боргом вважається не лише борг зі сплати ФСП, а й борг хоча б за одним із інших податків і зборів.

Базовим податковим (звітним) періодом для ФСП є календарний рік. Бухгалтерський облік розрахунків за податками і платежами в агрофірмах ведуть на балансовому рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами» на окремих субрахунках. Основним документом обліку є Податковий розрахунок фіксованого сільськогосподарського податку, дані якого переносять до Відомості аналітичного обліку ФСП. Цей податок включають до складу загальновиробничих витрат згідно з Методичними рекомендаціями з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції, робіт, послуг сільськогосподарських підприємств, затвердженими наказом Міністерства аграрної політики України №132 від 18.05.2001 року [2].

ПСБО 16 «Витрати» [7] визначає класифікацію загальновиробничих витрат. Чинна аналітика формує інформацію про ФСП відповідно до діючого Плану рахунків на рахунок 91 «Загальновиробничі витрати».

Виходячи з того, що ФСП відображають у складі загальновиробничих витрат і база розподілу стосується лише галузі рослинництва, то списання його відбувається на відповідний аналітичний рахунок до субрахунку 231 «Рослинництво», який агрогосподарства відкривають до рахунку 23 «Виробництво». Аналітичний облік ФСП у структурі загальновиробничих витрат ведуть за місцями виникнення, центрами відповідальності та статтями витрат.

Але в агрогосподарствах виникають труднощі із формуванням інформаційного забезпечення для складання податкової звітності із ФСП. Для покращення податкового обліку ФСП пропонується особам, які, безпосередньо, займаються веденням податкового обліку, вести Відомість про грошову оцінку земельних ділянок. Також потрібно здійснювати роботи, пов'язані з грошовою оцінкою земель населених пунктів, результатом яких є: пояснювальна записка у двох примірниках (з них один архівний); графічний матеріал у вигляді карт або схем (паперові носії) – у двох примірниках: економіко-планувальне зонування території, розповсюдження локальних факторів, основні агрогосподарські групи ґрунтів. Для удосконалення обліку і звітності із ФСП пропонуємо окремо узагальнювати

Рис.1. Удосконалення обліку розрахунків за фіксованим сільськогосподарським податком
(Запропоновано автором)

інформацію у відповідних регістрах, які зазначено на рис.1.

Отже, при дослідженні системи обліку і звітності ФСП було виявлено ряд недоліків, які пропонується усунути шляхом вдосконалення аналітичного та управлінського обліку.

ВИСНОВКИ

Із наведених нами досліджень можна зробити висновки, що для достовірності відображення інформації в податковій звітності необхідно скласти Відомість реєстрації членів пайових часток, вести облік договорів з пайовиками, фіксувати зміни площі угідь та їх грошової оцінки; окремо вести облік оренди землі тощо. Наявність цієї інформації дозволить вірно визначити об'єкт оподаткування, ставку податку та суму нарахованого ФСП, а, отже, правильно формувати податкову звітність. Також пропонується на державному рівні розробити інструктивні матеріали для оформлення Податкового розрахунку ФСП.

Література:

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Методичні рекомендації з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції, робіт, послуг

сільськогосподарських підприємств: наказ Міністерства аграрної політики України №132 від 18.05.2001 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN2842.html

3. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-vi>

4. Про затвердження форми Податкової декларації з фіксованого сільськогосподарського податку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-11>

5. Про фіксований сільськогосподарський податок: лист ДПС України від 16.02.2012 р. № 4790/7/15-2217ф [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/618>

6. Про фіксований сільськогосподарський податок: Лист ДПС України від 23.01.12 №2102/7/15-2217ф [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sts.gov.ua>

7. ПСБО 16 «Витрати» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

8. Цивільний Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

9. Щодо сплати земельного податку сільськогосподарськими підприємствами - платниками фіксованого сільськогосподарського податку: лист ДПС України від 03.10.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news.yurist-online.com/laws/38611/>